

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామానుజం
అయోధ్యాకాండ
ధర్మపథం

6వ అఖండ పారాయణం
21-01 -2024 - ఆదివారము

పారాయణ సర్గలు : 04

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 18,19,20,21

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

$41+40+55+63 = 199$ శ్లోకాలు

యోగవౌషిష్టం మరియు ధన్వంతరి మహామర్తత

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

మొత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 224 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

శుక్ల ఏకాదశి
రోహిణి

21-01-2024
ఆదివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే,అష్టాదశ సర్గతః,ఏకవింశతీసర్గాంత శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం పరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టాదశస్కంధః

స దదర్శాసనే రామః నిషణ్ణం పితరం శుభే ।
కైకేయాసహితం దీనం ముఖేన పరిశుష్యతా ॥ 18.1 ॥

స పితుశ్చరణౌ పూర్వమ్ అభివాద్య వినీతవత్ ।
తతో వవందే చరణౌ కైకేయ్యాస్సుసమాహితః॥ 18.2 ॥

రామేత్యుక్త్యా చ వచనం బాష్పపర్యాకులేక్షణః ।
శశాక నృపతిర్దీనః నేక్షితుం నాభిభాషితుమ్ ॥ 18.3 ॥

తదపూర్వం నరపతేః దృష్ట్వా రూపం భయావహమ్ ।
రామోఽపి భయమాపన్నః పదా స్పృష్ట్యేవ పన్నగమ్॥ 18.4 ॥

ఇంద్రియైరప్రహృష్టైస్తం శోకసంతాపకర్చితమ్ ।
నిశ్చసంతం మహారాజం వ్యథితాకులచేతసమ్॥ 18.5 ॥

ఊర్మిమాలినమక్షోభ్యం క్షుభ్యంతమివ సాగరమ్ ।
ఉపప్లుతమివాదిత్యమ్ ఉక్తానృతమ్పిషిం యథా ॥ 18.6 ॥

అచిన్త్యకల్పం హి పితుః తం శోకముపధారయన్ ।
బభూవ సంరబ్ధతరః సముద్ర ఇవ పర్వణి ॥ 18.7 ॥

చిన్తయామాస చ తదా రామః పితృహితే రతః ।
కిం స్విదద్యైవ నృపతిః న మాం ప్రత్యభినన్దతి ॥ 18.8 ॥

అన్యదా మాం పితా దృష్ట్వా కుపితోఽపి ప్రసీదతి ।
తస్య మామద్య సంప్రేక్ష్య కిమాయాసః ప్రవర్తతే ॥ 18.9 ॥
స దీన ఇవ శోకార్తుః నిషణ్ణవదనద్యుతిః ।
కైకేయామభివాద్యైవ రామో వచనమబ్రవీత్ ॥ 18.10 ॥

కచ్చిన్మయా నాపరాద్ధమ్ అజ్ఞానాద్యేన మే పితా ।
కుపితస్తన్మమాచక్ష్య త్వం చైవైనం ప్రసాదయ ॥ 18.11 ॥

అప్రసన్నమనాః కిం ను సదా మాం ప్రతి వత్సలః ।
వివర్ణవదనో దీనః న హి మామభిభాషతే ॥ 18.12 ॥

శారీరో మానసో వాఽపి కచ్చిదేనం న బాధతే ।
సంతాపో వాఽభితాపో వా దుర్లభం హి సదా సుఖమ్ ॥ 18.13 ॥

కచ్చిన్న కించిద్భరతే కుమారే ప్రియదర్శనే ।
శత్రుఘ్నో వా మహాసత్త్వే మాత్యూణాం వా మమాశుభమ్ ॥ 18.14 ॥

అతోషయన్మహారాజమ్ అకుర్వన్ వా పితుర్వచః ।
ముహూర్తమపి నేచ్ఛేయం జీవితం కుపితే నృపే ॥ 18.15 ॥

యతోమూలం నరః పశ్యేత్ ప్రాదుర్భావమిహాత్మనః ।
కథం తస్మిన్న వర్తేత ప్రత్యక్షే సతి దైవతే ॥ 18.16 ॥

కచ్చిత్తే పరుషం కించిత్ అభిమానాత్ పితా మమ ।
ఉక్తో భవత్యా కోపేన యత్రాస్య లులితం మనః ॥ 18.17 ॥

ఏతదాచక్ష్య మే దేవి తత్త్వేన పరిపృచ్ఛతః ।
కింనిమిత్తమపూర్వోఽయం వికారో మనుజాధిపే ॥ 18.18 ॥

ఏవముక్తా తు కైకేయీ రాఘవేణ మహాత్మనా ।
ఉవాచేదం సునిర్లజ్జా ధృష్టమాత్మహితం వచః ॥ 18.19 ॥

న రాజా కుపితో రామ వ్యసనం నాస్య కిఞ్చన ।
కించిన్మనోగతం త్వస్య త్వద్భయాన్నాభిభాషతే ॥ 18.20 ॥

ప్రియం త్వామప్రియం వక్తుం వాణీ నాస్యోపవర్తతే ।
తదవశ్యం త్వయా కార్యం యదనేనాశ్రుతం మమ॥ ॥ 18.21 ॥

ఏష మహ్యం వరం దత్త్వా పురా మామభిపూజ్య చ ।
స పశ్చాత్తప్యతే రాజా యథాఽన్యః ప్రాకృతస్తథా॥ ॥ 18.22 ॥

అతిస్పృజ్య దదానీతి వరం మమ విశాంసతిః ।
స నిరర్థం గతజలే సేతుం బంధితుమిచ్ఛతి ॥ ॥ 18.23 ॥

ధర్మమూలమిదం రామ విదితం చ సతామపి ।
తత్సత్యం న త్యజేద్రాజా కుపితస్త్వత్కృతే యథా॥ ॥ 18.24 ॥

యది తద్వక్ష్యతే రాజా శుభం వా యది వాఽశుభమ్ ।
కరిష్యసి తతస్సర్వమ్ ఆఖ్యాస్యామి పునస్త్వహమ్ ॥ ॥ 18.25 ॥

యది త్వభిహితం రాజ్ఞా త్వయి తన్న విపత్స్యతే ।
తతోఽహమభిధాస్యామి న హ్యేష త్వయి వక్ష్యతి॥ ॥ 18.26 ॥

ఏతత్తు వచనం శ్రుత్వా కైకేయ్యా సముదాహృతమ్ ।
ఉవాచ వ్యధితో రామః తాం దేవీం నృపసన్నిధౌ ॥ ॥ 18.27 ॥

అహో ధిజ్ఞార్హసే దేవి వక్తుం మామీదృశం వచః ।
అహం హి వచనాద్రాజ్ఞః పతేయమపి సావకే ।
భక్షయేయం విషం తీక్ష్ణం మజ్జేయమపి చార్ణవే ॥ ॥ 18.28 ॥

నియుక్తో గురుణా పిత్రా నృపేణ చ హితేన చ॥ ॥ 18.29 ॥

తద్రూపి వచనం దేవి రాజ్ఞో యదభికాంక్షితమ్ ।
కరిష్యే ప్రతిజానే చ రామో ద్విర్నాభిభాషతే ॥ ॥ 18.30 ॥

తమార్జవసమాయుక్తమ్ అనార్యా సత్యవాదినమ్ ।
ఉవాచ రామం కైకేయీ వచనం భృశదారుణమ్ ॥ 18.31 ॥

పురా దైవాసురే యుద్ధే పిత్రా తే మమ రాఘవ ।
రక్షితేన వరా దత్తా సశల్యేన మహారణే ॥ 18.32 ॥

తత్ర మే యాచిత్తో రాజా భరతస్యాభిషేచనమ్ ।
గమనం దణ్డకారణ్యే తవ చాద్వైవ రాఘవ ॥ 18.33 ॥

యది సత్యప్రతిజ్ఞం త్వం పితరం కర్తుమిచ్ఛసి ।
ఆత్మానం చ నరశ్రేష్ఠ మమ వాక్యమిదం శృణు ॥ 18.34 ॥

సన్నిదేశే పితుస్తిష్ఠ యథాఽనేన ప్రతిశ్రుతమ్ ।
త్వయాఽరణ్యం ప్రవేష్టవ్యం నవ వర్షాణి పంచ చ ॥ 18.35 ॥

భరతస్త్వభిషిచ్యేత యదేతదభిషేచనమ్ ।
త్వదర్థే విహితం రాజ్ఞా తేన సర్వేణ రాఘవ ॥ 18.36 ॥

సప్త సప్త చ వర్షాణి దణ్డకారణ్యమాశ్రితః ।
అభిషేకమిమం త్యక్త్వా జటాజినధరో వస ॥ 18.37 ॥

భరతః కోసలపురే ప్రశాస్తు వసుధామిమామ్ ।
నానారత్నసమాకీర్ణాం సవాజిరథకుంజరామ్ ॥ 18.38 ॥

ఏతేన త్వాం నరేన్ద్రోఽయం కారుణ్యేన సమాఘ్నతః ।
శోకసంక్లిష్టవదనః న శక్నోతి నిరీక్షితుమ్ ॥ 18.39 ॥

ఏతత్ కురు నరేంద్రస్య వచనం రఘునన్దన ।
సత్యేన మహతా రామ తారయస్వ నరేశ్వరమ్ ॥ 18.40 ॥

ఇతీవ తస్యాం పరుషం వదన్త్యాం, న చైవ రామః ప్రవివేశ శోకమ్ ।
ప్రవివ్యథే చాపి మహానుభావః, రాజా తు పుత్రవ్యసనాభితప్తః ॥ 18.41 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టాదశస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనవింశస్కర్ణః

తదప్రియమమిత్రఘ్నః వచనం మరణోపమమ్ ।
శ్రుత్వా న వివ్యథే రామః కైకేయాం చేదమబ్రవీత్ ॥ 19.1 ॥

ఏవమస్తు గమిష్యామి వనం వస్తుమహం త్వితః ।
జటాఽజినధరో రాజ్ఞః ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్ ॥ 19.2 ॥

ఇదం తు జ్ఞాతుమిచ్ఛామి కిమర్థం మాం మహీపతిః ।
నాభినన్దతి దుర్ధర్షః యథాపురమరిన్దమః ॥ 19.3 ॥

మన్యర్ష చ త్వయా కార్యః దేవి బ్రూమి తవాగ్రతః ।
యాస్యామి భవ సుప్రీతా వనం చీరజటాధరః॥ 19.4 ॥

హితేన గురుణా పిత్రా కృతజ్ఞేన నృపేణ చ ।
నియుజ్యమానో విస్రబ్ధః కిం న కుర్యామహం ప్రియమ్॥ 19.5 ॥

అలీకం మానసం త్వేకం హృదయం దహతీవ మే ।
స్వయం యన్నాహ మాం రాజా భరతస్యాభిషేచనమ్॥ 19.6 ॥

అహం హి సీతాం రాజ్యం చ ప్రాణానిష్టాన్ ధనాని చ ।
హృష్టో భ్రాత్రే స్వయం దద్యాం భరతాయాప్రచోదితః॥ 19.7 ॥

కింపునర్మనుజేంద్రేణ స్వయం పిత్రా ప్రచోదితః ।
తవ చ ప్రియకామార్థం ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్॥ 19.8 ॥

తదాశ్వాసయ హీమం త్వం కిం న్విదం యన్మహీపతిః ।
వసుధాసక్తనయనః మందమశ్రూణి ముంచతి ॥ 19.9 ॥

గచ్ఛన్తు చైవానయితుం దూతాశ్శీఘ్రజవైర్హయైః ।
భరతం మాతులకులాత్ అద్వైవ నృపశాసనాత్ ॥ 19.10 ॥

దణ్డకారణ్యమేషోఽహమ్ ఇతో గచ్ఛామి సత్వరః ।
అవిచార్య పితుర్వాక్యం సమా వస్తుం చతుర్దశః ॥ 19.11 ॥

సా హృష్టా తస్య తద్వాక్యం శ్రుత్వా రామస్య కైకయా ।
ప్రస్థానం శ్రద్ధధానా హి త్వరయామాస రాఘవమ్ ॥ 19.12 ॥

వీచం భవతు యాస్యన్తి దూతాః శీఘ్రజవైర్హయైః ।
భరతం మాతులకులాత్ ఉపావర్తయితుం నరాః ॥ 19.13 ॥

తవ త్వహం క్షమం మన్యే నోతుకస్య విలम्బనమ్ ।
రామ తస్మాదితః శీఘ్రం వనం త్వం గన్తుమర్హసి ॥ 19.14 ॥

వ్రీడాఽన్వితః స్వయం యచ్ఛ నృపస్త్వాం నాభిభాషతే ।
వైతత్కించిన్నరశ్రేష్ఠ మన్యరేషోపనీయతామ్ ॥ 19.15 ॥

యావత్త్వం న వనం యాతః పురాదస్మాదభిత్వరన్ ।
పితా తావన్న తే రామ స్నాస్యతే భోక్ష్యతేఽపి వా ॥ 19.16 ॥

ధిక్కష్టమితి నిశ్వస్య రాజా శోకపరిఘ్నతః ।
మూర్ఛితో నృపతత్తస్మిన్ పర్యంకే హేమభూషితే ॥ 19.17 ॥

రామోఽప్యుత్థాప్య రాజానం కైకేయాఽభిప్రచోదితః ।
కశయేవాహతో వాజీ వనం గన్తుం కృతత్వరః ॥ 19.18 ॥

తదప్రియమనార్యాయాః వచనం దారుణోదయమ్ ।
 శ్రుత్వా గతవ్యథో రామః కైకేయాం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 19.19 ॥

నాహమర్థపరో దేవి లోకమావస్తుముత్సుహే ।
 విద్ధి మామృషిభిస్తుల్యం కేవలం ధర్మమాస్థితమ్ ॥ 19.20 ॥

యదత్ర భవతః కించిత్ శక్యం కర్తుం ప్రియం మయా ।
 ప్రాణానపి పరిత్యజ్య సర్వథా కృతమేవ తత్ ॥ 19.21 ॥

న హ్యతో ధర్మచరణం కించిదస్తి మహత్తరమ్ ।
 యథా పితరి శుశ్రూషా తస్య వా వచనక్రియా ॥ 19.22 ॥

అనుక్తోఽప్యత్రభవతా భవత్యా వచనాదహమ్ ।
 వనే వత్స్యామి విజనే వర్షాణీహ చతుర్దశ ॥ 19.23 ॥

న నూనం మయి కైకేయి కించిదాశంససే గుణమ్ ।
 యద్రాజానమవోచస్త్వం మమేశ్వరతరా సతీ ॥ 19.24 ॥

యావన్నాతరమాప్యచ్ఛే సీతాం చానునయామ్యహమ్ ।
 తతోఽద్యైవ గమిష్యామి దణ్డకానాం మహద్వనమ్ ॥ 19.25 ॥

భరతః పాలయేద్రాజ్యం శుశ్రూషేచ్ఛ పితుర్యథా ।
 తథా భవత్యా కర్తవ్యం స హి ధర్మస్సనాతనః ॥ 19.26 ॥

స రామస్య వచశ్రుత్వా భృశం దుఃఖహతః పితా ।
 శోకాదశక్నువన్ బాష్పం ప్రరురోద మహాస్వనమ్ ॥ 19.27 ॥

వందిత్వా చరణౌ రామః విసంజ్ఞస్య పితుస్తథా ।
 కైకేయ్యాశ్చాప్యనార్యాయాః నిష్పపాత మహాద్యుతిః ॥ 19.28 ॥

స రామః పితరం కృత్వా కైకేయాం చ ప్రదక్షిణమ్ ।
నిఘ్రుమ్యాన్తఃపురాత్తస్మాత్ స్వం దదర్శ సుహృజ్జనమ్ ॥ 19.29 ॥

తం బాష్పపరిపూర్ణాక్షః పృష్ఠతోఽనుజగామ హ ।
లక్ష్మణః పరమక్రుద్ధః సుమిత్రాఽను నందవర్ధనః ॥ 19.30 ॥

ఆభిషేచనికం భాణ్డం కృత్వా రామః ప్రదక్షిణమ్ ।
శనైర్జగామ సాపేక్షః దృష్టిం తత్రావిచాలయన్ ॥ 19.31 ॥

న చాస్య మహతీం లక్ష్మీం రాజ్యనాశోఽపకర్షతి ।
లోకకాన్తస్య కాన్తత్వాత్ శీతరశ్మేరివ క్షపా ॥ 19.32 ॥

న వనం గన్తుకామస్య త్యజతశ్చ వసున్ధరామ్ ।
సర్వలోకాతిగస్యేవ లక్ష్మ్యతే చిత్తవిక్రియా ॥ 19.33 ॥

ప్రతిషిధ్య శుభం ఛత్రం వ్యజనే చ స్వలంకృతే ।
విసర్జయిత్వా స్వజనం రథం పౌరాన్స్తథా జనాన్ ॥ 19.34 ॥

ధారయన్ మనసా దుఃఖమ్ ఇంద్రియాణి నిగృహ్య చ ।
ప్రవివేశాత్మవాన్ వేశ్మ మాతురప్రియశంసివాన్ ॥ 19.35 ॥

సర్వో హ్యభిజనః శ్రీమాన్ శ్రీమతస్సత్యవాదినః ।
నాలక్షయత రామస్య కించిదాకారమాననే ॥ 19.36 ॥

ఉచితం చ మహాబాహుః న జహౌ హర్షమాత్మనః ।
శారదస్సముదీర్ణాంశుః చంద్రస్తేజ ఇవాత్మజమ్ ॥ 19.37 ॥

వాచా మధురయా రామః సర్వం సమ్మానయన్ జనమ్ ।
మాతుః సమీపం ధీరాత్మా ప్రవివేశ మహాయశాః ॥ 19.38 ॥

తం గుణైస్సమతాం ప్రాప్తః భ్రాతా విపులవిక్రమః ।
సౌమిత్రిరనువవ్రాజ ధారయన్ దుఃఖమాత్మజమ్ ॥

॥ 19.39 ॥

ప్రవిశ్య వేశ్మాతిభృశం ముదాఽన్వితం,
సమీక్ష్య తాం చార్థవిపత్తిమాగతామ్ ।
న చైవ రామోఽత్ర జగామ విక్రియాం,
సుహృజ్జనస్యాత్మవిపత్తిశంకయా ॥

॥ 19.40 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే వింశస్సర్గః

తస్మింస్తు పురుషవ్యాఘ్రే నిష్క్రామతి కృతాంజలౌ ।
ఆర్తశబ్దో మహాన్ జజ్ఞే స్త్రీణామన్తఃపురే తదా ॥

॥ 20.1 ॥

కృత్యేష్వచోదితః పిత్రా సర్వస్యాన్తఃపురస్య చ ।
గతిర్యః శరణం చాపి స రామోఽద్య ప్రవత్స్యతి ॥

॥ 20.2 ॥

కౌసల్యాయాం యథా యుక్తః జనన్యాం వర్తతే సదా ।
తథైవ వర్తతేఽస్మాసు జన్మప్రభృతి రాఘవః ॥

॥ 20.3 ॥

న క్రుధ్యత్యభిశస్తోఽపి క్రోధనీయాని వర్జయన్ ।
క్రుద్ధాన్ ప్రసాదయన్ సర్వాన్ స ఇతోఽద్య ప్రవత్స్యతి ॥

॥ 20.4 ॥

అబుద్ధిర్బృత నో రాజా జీవలోకం చరత్యయమ్ ।
యో గతిం సర్వలోకానాం పరిత్యజతి రాఘవమ్ ॥

॥ 20.5 ॥

ఇతి సర్వా మహిష్యస్తాః వివత్సా ఇవ ధేనవః ।
పతిమాచుక్రుశుశ్చైవ సస్వరం చాపి చుక్రుశుః ॥

॥ 20.6 ॥

స హి చాన్తఃపురే ఘోరమ్ ఆర్తశబ్దం మహీపతిః ।
పుత్రశోకాభిసన్తప్తః శ్రుత్వా వ్యాలీయతాసనే ॥ 20.7 ॥

రామస్తు భృశమాయస్తః నిశ్వసన్నివ కుంజరః ।
జగామ సహితో భ్రాత్రా మాతురన్తఃపురం వశీ ॥ 20.8 ॥

సోఽపశ్యత్పురుషం తత్ర వృద్ధం పరమపూజితమ్ ।
ఉపవిష్టం గృహద్వారి తిష్ఠతశ్చాపరాన్ బహలాన్ ॥ 20.9 ॥

దృష్ట్వైవ తు తదా రామం తే సర్వే సహసోత్థితాః ।
జయేన జయతాం శ్రేష్ఠం వర్ధయన్తి స్మ రాఘవమ్ ॥ 20.10 ॥

ప్రవిశ్య ప్రథమాం కణ్ఠ్యాం ద్వితీయాయాం దదర్శ సః ।
బ్రాహ్మణాన్ వేదసంపన్నాన్ వృద్ధాన్ రాజ్ఞాఽభిసత్కృతాన్ ॥ 20.11 ॥

ప్రణమ్య రామస్తాన్ వృద్ధాన్ తృతీయాయాం దదర్శ సః ।
స్త్రియో వృద్ధాశ్చ బాలాశ్చ ద్వారరక్షణతత్పరాః ॥ 20.12 ॥

వర్ధయిత్వా ప్రహృష్టాస్తాః ప్రవిశ్య చ గృహం స్త్రియః ।
న్యవేదయన్త త్వరితాః రామమాతుః ప్రియం తదా ॥ 20.13 ॥

కౌసల్యాఽపి తదా దేవీ రాత్రిం స్థిత్యా సమాహితా ।
ప్రభాతే త్వకరోత్ పూజాం విష్ణోః పుత్రహితైషిణీ ॥ 20.14 ॥

సా క్షౌమవసనా హృష్టా నిత్యం వ్రతపరాయణా ।
అగ్నిం జుహోతి స్మ తదా మన్త్రవత్ కృతమంగళా ॥ 20.15 ॥

ప్రవిశ్య చ తదా రామః మాతురన్తఃపురం శుభమ్ ।
దదర్శ మాతరం తత్ర హోవయన్తిం హుతాశనమ్ ।
దేవకార్యనిమిత్తం చ తత్రాపశ్యత్ సముద్యతమ్ ॥ 20.16 ॥

చతురశ హి వరాణి వత్స్యామి విజనే వనే ।
మధుమూలఫలైర్జీవన్ హిత్యా మునివదామిషమ్ ॥ 20.29 ॥

భరతాయ మహారాజః యౌవరాజ్యం ప్రయచ్ఛతి ।
మాం పునర్దణ్డకారణ్యే వివాసయతి తాపసమ్ ॥ 20.30 ॥

స షట్ చాష్టా చ వరాణి వత్స్యామి విజనే వనే ।
ఆసేవమానో వన్యాని ఫలమూలైశ్చ వర్తయన్ ॥ 20.31 ॥

సా నికృత్తేవ సాలస్య యష్టిః పరశునా వనే ।
పసాత సహసా దేవీ దేవతేవ దివశ్చ్యుతా ॥ 20.32 ॥

తామదుఃఖోచితాం దృష్ట్వా పతితాం కదలీమివ ।
రామస్తాత్థాపయామాస మాతరం గతచేతసమ్ ॥ 20.33 ॥

ఉపావృత్తోత్థితాం దీనాం బడబామివ వాహితామ్ ।
సాంసుకుణ్డితసర్వాంగీం విమమర్శ చ పాణినా ॥ 20.34 ॥

సా రాఘవముపాసీనమ్ అసుఖార్తా సుఖోచితా ।
ఉవాచ పురుషవ్యాఘ్రమ్ ఉపశృణ్వతి లక్ష్మణే ॥ 20.35 ॥

యది పుత్ర న జాయేథాః మమ శోకాయ రాఘవ ।
న స్మ దుఃఖమతో భూయః పశ్యేయమహమప్రజాః ॥ 20.36 ॥

ఏక ఏవ హి వంధ్యాయాః శోకో భవతి మానసః ।
అప్రజాఽస్మీతి సంతాపః న హ్యన్యః పుత్ర విద్యతే ॥ 20.37 ॥

న దృష్టపూర్వం కళ్యాణం సుఖం వా పతిపౌరుషే ।
అపి పుత్రే తు పశ్యేయమ్ ఇతి రామ స్థితం మయా ॥ 20.38 ॥

సా బహూన్యమనోజ్ఞాని వాక్యాని హృదయచ్ఛిదామ్ ।
అహం శ్రోష్యే సపత్నీనామ్ అవరాణాం వరా సతీ ॥ 20.39 ॥

అతో దుఃఖతరం కిన్ను ప్రమదానాం భవిష్యతి ।
మమ శోకో విలాపశ్చ యాదృశోఽయమనన్తకః ॥ 20.40 ॥

త్వయి సన్నిహితేఽప్యేవమ్ అహమాసం నిరాకృతా ।
కిం పునః ప్రోషితే తాత ధ్రువం మరణమేవ మే ॥ 20.41 ॥

అత్యంతం నిగృహీతాఽస్మి భర్తుర్నిత్యమతన్వితా ।
పరివారేణ కైకేయ్యాః సమా వాఽప్యథవా వరా॥ 20.42 ॥

యో హి మాం సేవతే కశ్చిత్ అథవాఽప్యనువర్తతే ।
కైకేయ్యాః పుత్రమన్వీక్ష్య స జనో నాభిభాషతే ॥ 20.43 ॥

నిత్యక్రోధతయా తస్యాః కథం ను ఖరవాది తత్ ।
కైకేయ్యా వదనం ద్రష్టుం పుత్ర శక్ష్వామి దుర్గతా॥ 20.44 ॥

దశ సప్త చ వర్షాణి తవ జాతస్య రాఘవ ।
ఆసితాని ప్రకాంక్షన్త్యా మయా దుఃఖపరిక్షయమ్॥ 20.45 ॥

తదక్షయమహం దుఃఖం నోత్సహే సహితుం చిరమ్ ।
విప్రకారం సపత్నీనామ్ ఏవం జీర్ణాఽపి రాఘవ॥ 20.46 ॥

అపశ్యన్తి తవ ముఖం పరిపూర్ణశశిప్రభమ్ ।
కృపణా వర్తయిష్యామి కథం కృపణజీవికామ్ ॥ 20.47 ॥

ఉపవాసైశ్చ యోగైశ్చ బహుభిశ్చ పరిశ్రమైః ।
దుఃఖసంవర్ధితో మోఘం త్వం హి దుర్గతయా మయా ॥ 20.48 ॥

స్థిరం తు హృదయం మన్యే మమేదం యన్న దీర్యతే ।
ప్రావృషీవ మహానద్యాః స్పృష్టం కూలం నవామ్భసా॥ 20.49 ॥

మమైవ నూనం మరణం న విద్యతే,
 న చావకాశోఽస్తి యమక్షయే మమ ।
 యదస్తకోఽద్యైవ న మాం జిహీర్షతి,
 ప్రసహ్య సింహేనా రుదతీం మృగీమివ॥

॥ 20.50 ॥

స్థిరం హి నూనం హృదయం మమాయసం,
 న భిద్యతే యద్భువి నావదీర్యతే ।
 అనేన దుఃఖేన చ దేహమర్చితం,
 ధ్రువం హ్యకాలే మరణం న విద్యతే ॥

॥ 20.51 ॥

ఇదం తు దుఃఖం యదనర్థకాని మే,
 వ్రతాని దానాని చ సంయమాశ్చ హి ।
 తపశ్చ తప్తం యదపత్యకారణాత్,
 సునిష్ఫలం బీజమివోష్టమూషరే ॥

॥ 20.52 ॥

యది హ్యకాలే మరణం స్వయేచ్ఛయా,
 లభేత కశ్చిద్గురుదుఃఖకర్చితః ।
 గతాఽహమద్యైవ పరేతసంసదం,
 వినా త్వయా ధేనురివాత్మజేన వై ॥

॥ 20.53 ॥

అథాపి కిణ్ణీవితమద్య మే వృథా,
 త్వయా వినా చవ్రన్తనిభాననప్రభ ।
 అనువ్రజిష్యామి వనం త్వయైవ గౌః,
 సుదుర్బలా వత్సమివానుకాంక్షయా॥

॥ 20.54 ॥

భృశమసుఖమమర్షితా తదా, బహు విలలాప సమీక్ష్య రాఘవమ్ ।
 వ్యసనముపనిశామ్య సా మహత్, సుతమివ బద్ధమవేక్ష్య కిన్నరీ ॥ 20.55 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

తథా తు విలపన్తిం తాం కౌసల్యాం రామమాతరమ్ ।
ఉవాచ లక్ష్మణో దీనః తత్కాలసదృశం వచః ॥ 21.1 ॥

న రోచతే మమాప్యేతత్ ఆర్యే యద్రాఘవో వనమ్ ।
త్యక్త్వా రాజ్యశ్రియం గచ్ఛేత్ స్త్రియా వాక్యవశం గతః ॥ 21.2 ॥

విపరీతశ్చ వృద్ధశ్చ విషయైశ్చ ప్రధర్షితః ।
నృపః కిమివ న బ్రూయాత్ చోద్యమానస్సమన్మథః ॥ 21.3 ॥

నాస్యాపరాధం పశ్యామి నాపి దోషం తథావిధమ్ ।
యేన నిర్వాస్యతే రాష్ట్రాత్ వనవాసాయ రాఘవః ॥ 21.4 ॥

న తం పశ్యామ్యహం లోకే పరోక్షమపి యో నరః ।
స్వమిత్రోఽపి నిరస్తోఽపి యోఽస్య దోషముదాహరేత్ ॥ 21.5 ॥

దేవకల్పమృజుం దాన్తం రిపూణామపి వత్సలమ్ ।
అవేక్షమాణః కో ధర్మం త్యజేత్ పుత్రమకారణాత్ ॥ 21.6 ॥

తదిదం వచనం రాజ్ఞః పునర్బాల్యముపేయుషః ।
పుత్రః కో హృదయే కుర్యాత్ రాజవృత్తమనుస్మరన్ ॥ 21.7 ॥

యావదేవ న జానాతి కశ్చిదర్థమిమం నరః ।
తావదేవ మయా సార్థమ్ ఆత్మస్థం కురు శాసనమ్ ॥ 21.8 ॥

మయా పార్శ్వే సధనుషా తవ గుప్తస్య రాఘవ ।
కస్సమర్థోఽధికం కర్తుం కృతాన్తస్యేవ తిష్ఠతః ॥ 21.9 ॥
నిర్మనుష్యామిమాం సర్వామ్ అయోధ్యాం మనుజర్షభ ।

భ్రాతుస్తే వదతః పుత్ర లక్షణస్య శ్రుతం త్వయా ।
యదత్రానంతరం కార్యం కురుష్వ యది రోచతే ॥ 21.20 ॥

న చాధర్మ్యం వచశ్రుత్వా సపత్న్యా మమ భాషితమ్ ।
విహాయ శోకసంతప్తాం గంతుమర్హసి మామితః ॥ 21.21 ॥

ధర్మజ్ఞ యది ధర్మిష్ఠః ధర్మం చరితుమిచ్ఛసి ।
శుశ్రూష మామిహస్థస్త్వం చర ధర్మమనుత్తమమ్ ॥ 21.22 ॥

శుశ్రూషుర్జననీం పుత్రః స్వగృహే నియతో వసన్ ।
పరేణ తపసా యుక్తః కాశ్యపస్త్రిదివం గతః ॥ 21.23 ॥

యథైవ రాజా పూజ్యస్తే గౌరవేణ తథా హ్యహమ్ ।
త్వాం నాహమనుజానామి న గన్తవ్యమితో వనమ్ ॥ 21.24 ॥

త్వద్వియోగాన్న మే కార్యం జీవితేన సుఖేన వా ।
త్వయా సహ మమ శ్రేయః తృణానామపి భక్షణమ్ ॥ 21.25 ॥

యది త్వం యాస్యసి వనం త్వక్త్వా మాం శోకలాలసామ్ ।
అహం ప్రాయమిహోసిష్యే న హి శక్న్యామి జీవితమ్ ॥ 21.26 ॥

తతస్త్వం ప్రాప్స్యసే పుత్ర నిరయం లోకవిశ్రుతమ్ ।
బ్రహ్మహత్యామివాధర్మాత్ సముద్రస్సరితాం పతిః ॥ 21.27 ॥

విలపంతీం తదా దీనాం కౌసల్యాం జననీం తతః ।
ఉవాచ రామో ధర్మాత్మా వచనం ధర్మసంహితమ్ ॥ 21.28 ॥

నాస్తి శక్తిః పితుర్వాక్యం సమతిక్రమితుం మమ ।
ప్రసాదయే త్వాం శిరసా గన్తుమిచ్ఛామ్యహం వనమ్

॥ 21.29 ॥

ఋషిణా చ పితుర్వాక్యం కుర్వతా వ్రతచారిణా ।
గౌర్వతా జానతా ధర్మం కణ్ఠనాఽపి విపశ్చితా

॥ 21.30 ॥

అస్మాకం చ కులే పూర్వం సగరస్యాజ్జయా పితుః ।
ఖనద్భిః సాగరైర్భూమిమ్ అవాప్తస్సుమహాన్ వధః

॥ 21.31 ॥

జామదగ్న్యేన రామేణ రేణుకా జననీ స్వయం ।
కృత్తా పరశునాఽరణ్యే పితుర్వచనకారిణా

॥ 21.32 ॥

ఏతైరన్వైశ్చ బహుభిః దేవి దేవసమైః కృతమ్ ।
పితుర్వచనమక్లేబం కరిష్యామి పితుర్హితమ్

॥ 21.33 ॥

న ఖల్వేతన్మయైకేన క్రియతే పితృశాసనం ।
ఏతైరపి కృతం దేవి యే మయా తవ కీర్తితాః

॥ 21.34 ॥

నాహం ధర్మమపూర్వం తే ప్రతికూలం ప్రవర్తయే ।
పూర్వైరయమభిప్రేతః గతో మార్గోఽనుగమ్యతే

॥ 21.35 ॥

తదేతత్తు మయా కార్యం క్రియతే భువి నాన్యథా ।
పితుర్హి వచనం కుర్వన్ న కశ్చిన్నామ హీయతే

॥ 21.36 ॥

తామేవముక్త్యా జననీం లక్ష్మణం పునరబ్రవీత్ ।
వాక్యం వాక్యవిదాం శ్రేష్ఠః శ్రేష్ఠస్సర్వధనుష్మతామ్

॥ 21.37 ॥

తవ లక్ష్మణ జానామి మయి స్నేహమనుత్తమమ్ ।
విక్రమం చైవ సత్త్వం చ తేజశ్చ సుదురాసదమ్

॥ 21.38 ॥

అమ్బు సంహృత్య సమ్భారాన్ దుఃఖం హృది నిగృహ్య చ ।
వనవాసకృతా బుద్ధిః మమ ధర్మాఽనువర్త్యతామ్

॥ 21.49 ॥

ఏతద్వచస్తస్య నిశమ్య మాతా, సుధర్మ్యమవ్యగ్రమవిక్లబం చ ।
మృతేవ సంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య దేవీ, సమీక్ష్య రామం పునరిత్యువాచ

॥ 21.50 ॥

యథైవ తే పుత్ర పితా తథాఽహం, గురుస్వధర్మేణ సుహృత్తయా చ ।
న త్వానుజానామి న మాం విహాయ, సుదుఃఖితామర్హసి గన్తుమేవమ్

॥ 21.51 ॥

కిం జీవితేనేహ వినా త్వయా మే, లోకేన వా కిం స్వధయాఽమృతేన ।
శ్రేయో ముహూర్తం తవ సన్నిధానం, మమేహ కృత్వాదపి జీవలోకాత్

॥ 21.52 ॥

నరైరివోల్కాభిరపోహ్యమానః, మహాగజోఽధ్వానమనుప్రవిష్టః ।
భూయః ప్రజజ్వాల విలాపమేనం, నిశమ్య రామః కరుణం జనన్యాః

॥ 21.53 ॥

స మాతరం చైవ విసంజ్ఞకల్పామ్, ఆర్తం చ సౌమిత్రిమభిప్రతప్తమ్ ।
ధర్మే స్థితో ధర్మ్యమువాచ వాక్యం, యథా స ఏవార్హతి తత్ర వక్తుమ్

॥ 21.54 ॥

అహం హి తే లక్షణ నిత్యమేవ, జానామి భక్తిం చ పరాక్రమం చ ।
మమ త్వభిప్రాయమసన్నిరీక్ష్య, మాత్రా సహాభ్యర్హసి మాం సుదుఃఖమ్

॥ 21.55 ॥

ధర్మార్థకామాః కిల తాత లోకే, సమీక్షితా ధర్మఫలోదయేషు ।
తే తత్ర సర్వే స్యురసంశయం మే, భార్యేవ వశ్యాఽభిమతా సుపుత్రా

॥ 21.56 ॥

యస్మింస్తు సర్వే స్యురసన్నివిష్టాః, ధర్మో యతస్యాత్తదుపక్రమేత ।
ద్వేష్యో భవత్యర్థపరో హి లోకే, కామాత్మతా ఖల్వపి న ప్రశస్తా

॥ 21.57 ॥

గురుశ్చ రాజా చ పితా చ వృద్ధః, క్రోధాత్ ప్రహర్షాద్ యది వాపి కామాత్ ।
యద్వాదిశేత్ కార్యమవేక్ష్య ధర్మం, కస్తం న కుర్యాదన్యశంసవృత్తిః

॥ 21.58 ॥

స వై న శక్నోమి పితుః ప్రతిజ్ఞామ్, ఇమామకర్తుం సకలాం యథావత్ ।
స హ్యవయోస్తాత గురుర్నియోగే, దేవ్యాశ్చ భర్తా స గతిస్స ధర్మః ॥ 21.59 ॥

తస్మిన్ పునర్జీవతి ధర్మరాజే, విశేషతస్స్వి పథి వర్తమానే ।
దేవీ మయా సార్థమితోఽపగచ్ఛేత్, కథంస్విదన్యా విధవేవ నారీ ॥ 21.60 ॥

సా మాఽనుమన్యస్వ వనం వ్రజంతం, కురుష్వ నస్సుస్త్వయనాని దేవి ।
యథా సమాప్తే పునరావ్రజేయం, యథా హి సత్యేన పునర్యయాతిః ॥ 21.61 ॥

యశో హ్యహం కేవలరాజ్యకారణాత్, న పృష్ఠతః కర్తుమలం మహోదయం ।
అదీర్ఘకాలే న తు దేవి జీవితే, వృణోఽవరామద్య మహీమధర్మతః ॥ 21.62 ॥

ప్రసాదయన్నరవృషభస్త్వమాతరం, పరాక్రమాజ్జిగమిషురేవ దణ్డకాన్ ।
అథానుజం భృశమనుశాస్య దర్శనం, చకార తాం హృది జననీం ప్రదక్షిణమ్ ॥ 21.63 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికావైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

**అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే
ఉత్పత్తివ్రకరణే ఏకోననవ్పతితమస్సర్గః**

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్విినాశాయ, క్షుద్విినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాయాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోక్తీవాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్యరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఛా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
పవిశ్యాఽఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల సగతోఽసి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।
మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।
కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
 క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
 గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
 గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
 నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
 విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోననవ్తతితమస్సర్గః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
 రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
 స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
 అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
 అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
 త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
 సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవరహప్రార్థనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుష్స్యైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

